

**PROGRAM PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM PUBLICZNEGO
IM. ANDRZEJA WAJDY W RUDNIKACH**

*„Aby stać się lepszym,
nie musisz czekać
na lepszy świat.”*

Phil Bosmans

I. Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Karta Nauczyciela Art. 63 (nauczyciel-funkcjonariusz publiczny)

II. Cele Programu Profilaktyki:

1. Ograniczenie wśród młodzieży przemocy i agresji.
2. Podniesienie poziomu kultury osobistej uczniów.
3. Przestrzeganie uczniów przed zagrożeniami związanymi z zachowaniami ryzykownymi (alkohol, narkotyki,).
4. Propagowanie wśród gimnazjalistów zdrowego stylu życia.
5. Zagwarantowanie uczniom poczucia bezpieczeństwa.
6. Kształtowanie u uczniów poczucia własnej wartości.

III. Działy programowe:

1. Przeciwdziałanie agresji i przemocy.
2. Propagowanie zdrowego stylu życia.
3. Zapobieganie różnym formom uzależnień wśród młodzieży.
4. Eliminowanie wagarów – unikania obowiązku szkolnego.

IV. Diagnoza środowiska szkolnego.

1. Gimnazjum diagnozuje zagrożenia przeprowadzając ankiety i wywiady wśród uczniów rodziców oraz nauczycieli.
2. Analiza wyników diagnozy potwierdziła wstępne obszary zagrożeń występujących w naszej szkole:
 - problem przemocy i agresji ze strony rówieśników
 - brak dyscypliny i niska kultura uczniów
 - problem wagarów i ucieczek z lekcji
 - palenie papierosów
 - kontakt uczniów z substancjami odurzającymi.
 - samotności dziecka w rozwiązywaniu problemów/szczególnie wśród uczniów, których rodzice wyjeżdżają do pracy poza granice naszego państwa/
 - uzależnienia od komputera

V. Kierunki działań interwencyjnych i profilaktycznych.

Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy:

1. Doskonalenie umiejętności nauczycieli, rozszerzenie wiedzy nauczycieli o takie zagadnienia jak:
 - wiedza na temat uzależnień;
 - bezpieczeństwo w szkole (sposoby przeciwdziałania agresji i przemocy);
 - interwencja kryzysowa w szkole;

- zasady postępowania w przypadkach stwierdzenia łamania prawa i zasad obowiązujących na terenie szkoły

- regulacje prawne;

2. Wyposażenie biblioteki szkolnej w fachowe materiały, filmy edukacyjne i publikacje dotyczące profilaktyki.
3. Włączenie przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego do konkretnych działań.
4. Organizowanie profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych lub spotkań dodatkowych.
5. Stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania i wiedzy na temat zagrożeń, zapoznanie rodziców z działaniami szkoły wynikającymi z planu profilaktyki.
6. Starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
7. Ścisła współpraca z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze.

I. Przeciwdziałanie agresji i przemocy

Treści:

1. Kształtowanie postaw otwartości i tolerancji.
2. Agresja w wieku dorastania i przeciwdziałanie jej.
3. Jak radzić sobie ze stresem?
4. Emocjonalne problemy okresu dojrzewania.
5. Prawidłowe relacje między nauczycielem i uczniem, rodzicami i dziećmi.

ZADANIA	CELE	FORMY REALIZACJI
Skierowane do nauczycieli		
1. Samodoskonalenie nauczycieli: - fachowa lektura, - udział w szkoleniach na temat przeciwdziałaniu przemocy 2. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych w czasie rad pedagogicznych. 3. Udział nauczycieli w zajęciach doskonalących umiejętności negocjacyjne i wychowawcze. 4. Przeciwdziałanie agresywnym zachowaniom wśród uczniów. 5. Monitorowanie sytuacji rodzinnej uczniów z rodzin niepełnych oraz z rodzin , gdzie jeden z rodziców lub oboje wyjechali za granicę.	1. Nauczyciele znają rodzaje i źródła agresji. 2. Nauczyciele potrafią radzić sobie z własnymi emocjami. 3. Nauczyciele zapobiegają agresywnym zachowaniom uczniów i przejawom przemocy w środowisku rówieśniczym. 4. Nauczyciele wspierają się, współpracują i wymieniają doświadczeniami na temat pracy z młodzieżą trudną . 5. Wychowawcy i pedagog wspomagają opiekunów prawnych i rodziców w procesie wychowania.	1. Spotkania z psychologiem, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, policjantem dzielnicowy. 2. Współpraca z instytucjami pomocowymi 3. Reagowanie pracowników szkoły na przejawy agresji, rozmowy z uczniami, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym. 4. Wychowawcy i pedagog systematycznie kontaktują się z opiekunami prawnymi i rodzicami uczniów.

Skierowane do rodziców		
<p>1. Uświadamianie rodzicom problemów wychowawczych okresu dojrzewania .</p> <p>2. Umożliwienie rodzicom udziału w zajęciach organizowanych przez szkołę: zawody sportowe, festyny, wycieczki, imprezy środowiskowe</p> <p>3. Stały kontakt pedagoga szkolnego i psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z rodzicami uczniów.</p> <p>4. Systematyczne spotkania z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze i proponowanie możliwych sposobów reagowania na ich postępowanie.</p>	<p>1. Rodzice wiedzą jak rozwiązywać problemy pojawiające się w okresie dorastania.</p> <p>2. Sytuacja rodzinna uczniów jest właściwa.</p> <p>3. Rodzice wiedzą, jakie instytucje udzielają pomocy w sprawach wychowania.</p> <p>4. Rodzice współdziałają ze szkołą w realizowaniu zadań wychowawczych i profilaktycznych.</p> <p>5. Rodzice systematycznie współpracują ze szkołą w rozwiązywaniu problemów .</p>	<p>1. Spotkania z pedagogiem szkolnym.</p> <p>2. Udział w spotkaniach organizowanych przez wychowawcę.</p> <p>3. Współpraca rodziców z Nauczycielami podczas organizowania zawodów sportowych, wycieczek i festynów.</p> <p>4. Konsultacje dla rodziców.</p>

Skierowane do uczniów		
<p>1. Prowadzenie pracy profilaktycznej i psychoedukacyjnej z klasami przez psychologa i pedagoga szkolnego.</p> <p>2. Prelekcje dla uczniów na temat radzenia sobie z negatywnymi emocjami.</p> <p>3. Przeprowadzenie na lekcjach wychowawczych zajęć: <i>Jak sobie radzić ze stresem?</i></p> <p>4. Udział w zajęciach dodatkowych istotnych w zaspokajaniu potrzeb ucznia i osiągnięciu satysfakcji życiowej.</p> <p>5. Cykl zajęć na temat asertywności oraz zachowania się uczniów w sytuacjach konfliktowych.</p> <p>6. Zorganizowanie dla klas I spotkań informacyjnych dotyczących konsekwencji prawnych wobec osób nieletnich dopuszczających się przestępstw i wykroczeń.</p>	<p>1. Uczniowie potrafią radzić sobie z własnymi emocjami.</p> <p>2. Zespoły klasowe są zintegrowane.</p> <p>3. Uczniowie potrafią właściwie prezentować swoje uczucia i rozmawiać o problemach.</p> <p>4. Oferta zajęć pozalekcyjnych jest zgodna z potrzebami uczniów – każdy uczeń ma szansę rozwijać swoje zainteresowania i osiągać sukcesy.</p> <p>5. Uczniowie umieją rozwiązywać sytuacje konfliktowe.</p> <p>6. Uczniowie zdają sobie sprawę z przewidzianych Statutem Gimnazjum oraz prawnych konsekwencji swoich zachowań.</p>	<p>1. Zajęcia z pedagogiem i psychologiem.</p> <p>2. Spotkanie z psychologiem.</p> <p>3. Zajęcia warsztatowe z wychowawcą.</p> <p>4. Zajęcia opiekuńcze świetlicy szkolnej.</p> <p>5. Właściwa organizacja zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>6. Spotkanie z policjantem dzielnicowym na terenie szkoły..</p>

II. Propagowanie zdrowego stylu życia.

Treści:

1. Racjonalne gospodarowanie wolnym czasem.
2. Troska o zdrowie fizyczne i psychiczne.
3. Problemy związane ze zdrowiem psychicznym.
4. Zwiększanie świadomości wśród uczniów na temat szkodliwości palenia papierosów oraz picia alkoholu.

ZADANIA	CELE	FORMY REALIZACJI
Skierowane do nauczycieli		
1. Zapoznanie Rady Pedagogicznej z problemami emocjonalnymi młodzieży w okresie dorastania. 2. Organizowanie rajdów i wycieczek przez nauczycieli. 3. Proponowanie i propagowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego. 4. Samodoskonalenie nauczycieli: - racjonalne gospodarowanie czasem wolnego, - fobie szkolne.	1. Nauczyciele umieją rozpoznać problemy emocjonalne okresu dorastania. 2. Nauczyciele propagują zdrowy styl życia. 3. Nauczyciele potrafią właściwie reagować na zjawiska zagrażające zdrowiu fizycznemu i psychicznemu uczniów.	1. Szkolenie nauczycieli przez pedagoga/psychologa. 2. Zajęcia rekreacyjno-sportowe dla uczniów
Skierowane do rodziców		
1. Zapoznanie rodziców z przyczynami problemów wynikających z okresu dorastania: - problem nerwic, - popadanie w kompleksy i myśli samobójcze, - fobie szkolne. 2. Rozdanie na spotkaniach z rodzicami materiałów poświęconych zdrowiu psychicznemu dziecka. 3. Wspólne i zdrowe spędzenie czasu wolnego rodziców i uczniów. 4. Promowanie wśród rodziców mody na nie palenie.	1. Rodzice umieją rozpoznawać stany depresyjne i objawy nerwic u dzieci. 2. Rodzice wiedzą, gdzie szukać pomocy w wypadku zagrożenia zdrowia fizycznego i psychicznego uczniów. 3. Rodzice dbają o zdrowy styl życia. 4. Rodzice rozumieją wpływ sytuacji rodzinnej na zdrowie psychiczne uczniów i potrzebę poświęcania swoim dzieciom czasu i uwagi. 5. Rodzice kontrolują stan zdrowia dzieci.	1. Szkolenie prowadzone przez psychologa lub pedagoga. 2. Pogadanka prowadzona przez wychowawcę. 3. Prowadzenie akcji uświadamiającej szkodliwość palenia.
Skierowane do uczniów		
1. Jak racjonalnie gospodarować wolnym czasem? - higiena psychiczna ucznia. 2. Prawidłowe i bezpieczne formy zachowania się w szkole i poza szkołą. 3. Nawiazywanie więzi	1. Uczniowie potrafią racjonalnie gospodarować wolnym czasem. 2. Uczniowie potrafią dbać o zdrowie swoje i innych. 3. Uczniowie znają zasady racjonalnego odżywiania się.	1. Pogadanka i zajęcia warsztatowe na godzinach wychowawczych. 2. Przygotowanie scenek przez uczniów, dyskusja. 3. Uczestnictwo w zajęciach rekreacyjno-sportowych:

rodzinnej, zdrowe spędzanie czasu wolnego.	4. Uczniowie wiedzą co to jest bulimia i anoreksja i gdzie szukać pomocy w rozwiązaniu tych problemów.	- rozgrywki sportowe, rajdy rowerowe Praca w grupach, wykonanie prac plastycznych.
4. Zminimalizowanie zjawiska palenia papierosów wśród uczniów.	5. Uczniowie są świadomi szkodliwości palenia i niebezpieczeństw z tym związanych.	4. Propagowanie mody na niepalenie -zajęcia warsztatowe -konkursy plastyczne -zajęcia terapeutyczne
5. Bezpieczne korzystanie komputera i Internetu.	6. Uczniowie są świadomi zagrożeń, jakie niesie długotrwałe korzystanie z komputera i Internetu.	5. Filmy edukacyjne.

III. Zapobieganie różnorodnym formom uzależnień wśród młodzieży.

Treści:

1. Główne powody stosowania używek przez młodzieży.
2. Skutki prawne posiadania środków odurzających.
3. Negatywne oddziaływanie papierosów, alkoholu i narkotyków.
4. Pomoc terapeutyczna zagrożonym osobom.
5. Umiejętność odmawiania w sytuacjach zagrożenia.

ZADANIA	CELE	FORMY REALIZACJI
Skierowane do nauczycieli		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenie nauczycieli w czasie Rady Pedagogicznej na temat rozpoznawania i efektów działania substancji odurzających. Konsekwencje prawne w stosunku do nieletnich. 2. Przeprowadzenie ankiet dla uczniów służących rozpoznaniu skali zagrożenia alkoholizmem i narkomanią oraz dostępności w otoczeniu szkoły środków odurzających. 3. Fachowa lektura nauczycieli na temat różnego rodzaju używek. 4. Spotkanie i współpraca nauczycieli z przedstawicielami gminy zajmującymi się przeciwdziałaniem uzależnieniom. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciele umieją rozpoznawać objawy zażywania środków odurzających. 2. Nauczyciele znają skalę zagrożenia dotyczącą ich uczniów. 3. Nauczyciele znają instytucje prowadzące działalność profilaktyczną i udzielające pomocy osobom uzależnionym. 4. Nauczyciele reagują na wszelkie sygnały świadczące o stosowaniu przez uczniów środków odurzających. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkanie z policjantem. 2. Spotkania z przedstawicielami instytucji pracujących z młodzieżą uzależnioną. 3. Praca samokształceniowa. 4. Prelekcje i warsztaty.

Skierowane do rodziców		
<p>1. Szkolenie rodziców na temat rozpoznawania i efektów działania substancji odurzających. Konsekwencje prawne w stosunku do nieletnich.</p> <p>2. Powielenie materiałów dotyczących środków odurzających i przedstawienie ich rodzicom na spotkaniu z wychowawcami.</p> <p>3. Zorganizowanie wystawy szkół w realizacji profilaktyki propagującej wydawnictwa poruszające problemy wychowawcze - profilaktyka zagrożeń.</p> <p>4. Zwrócenie uwagi na profilaktykę domową.</p>	<p>1. Rodzice umieją rozpoznawać objawy zażywania środków odurzających.</p> <p>2. Rodzice znają instytucje prowadzące działalność profilaktyczną i udzielające pomocy osobom uzależnionym.</p> <p>3. Rodzice znają skutki zażywania środków odurzających.</p> <p>4. Rodzice współpracują ze szkołą w realizacji profilaktyki uzależnień.</p> <p>5. Rodzice wiedzą jakie miejsca i środowiska sprzyjają stosowaniu środków odurzających.</p>	<p>1. Prelekcja przeprowadzona przez przedstawicieli instytucji pracujących z dziećmi uzależnionymi.</p> <p>2. Przekazywanie materiałów informacyjnych dla rodziców podczas zebrań z rodzicami.</p> <p>3. Wystawa przygotowana przez nauczycieli świetlicy i biblioteki szkolnej.</p> <p>4. Spotkanie z psychologiem i pedagogiem.</p>

Skierowane do uczniów		
<p>1. Zorganizowanie dla uczniów spotkań profilaktycznych.</p> <p>2. Projekcja filmów edukacyjnych na temat uzależnień. Dyskusja na temat filmów.</p> <p>3. Przygotowanie przez uczniów scenek na temat asertywnego zachowania w sytuacji zagrożeń.</p> <p>4. Zajęcia indywidualne z uczniami mającymi problemy z uzależnieniami. Zajęcia alternatywne.</p> <p>5. Lektura książek beletrystycznych opisujących szkodliwe skutki uzależnień.</p> <p>6. Wystawa prac plastycznych.</p>	<p>1. Uczniowie znają szkodliwe skutki uzależnień.</p> <p>2. Uczniowie wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia.</p> <p>3. Uczniowie znają zasady asertywności.</p> <p>4. Uczniowie czują się odpowiedzialni za swoje działania.</p> <p>5. Uczniowie doceniają zabawę bez alkoholu.</p> <p>6. Uczniowie unikają sytuacji stwarzających zagrożenia.</p>	<p>1. Spotkania z psychologiem i pedagogiem.</p> <p>2. Zajęcia prowadzone przez świetlicę szkolną.</p> <p>3. Prezentowanie scenek na lekcjach języka polskiego i na godzinach wychowawczych.</p> <p>4. Praca pedagoga szkolnego.</p> <p>5. Przygotowanie prac na godzinach wychowawczych. Prezentacja w klasach i na korytarzu.</p> <p>6. Szkolne zabawy i dyskoteki.</p>

IV. Wagary - unikanie obowiązku szkolnego.

Treści:

1. Główne powody opuszczania zajęć lekcyjnych przez uczniów.
2. Skutki prawne zaniechania obowiązku szkolnego.
3. Skuteczna współpraca z instytucjami prowadzącymi działania kontrolujące (policja, straż miejska).
4. Wpływ wagarów na wyniki w nauce i dalsze losy ucznia.
5. Zagrożenia wynikające z wagarów.

ZADANIA	CELE	FORMY REALIZACJI
Skierowane do nauczycieli		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne i dokładne sprawdzanie obecności na każdej lekcji. 2. Poznanie przyczyn nieusprawiedliwionej absencji uczniów. 3. Kontakt z rodzicami uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne. 4. Informowanie instytucji powołanych do egzekwowania obowiązku szkolnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciele systematycznie kontrolują obecność uczniów na zajęciach lekcyjnych. 2. Nauczyciele utrzymują stały kontakt z rodzicami uczniów opuszczających zajęcia. 3. Szkoła współpracuje z Policją, Strażą Miejską i Sądem dla Nieletnich w zakresie realizowania obowiązku szkolnego przez uczniów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola dzienników lekcyjnych. 2. Rozmowy indywidualne, osobiste oraz telefoniczne. 3. Kontakt z sądem rodzinnym dla nieletnich i policjantem dzielnicowym
Skierowane do rodziców		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie konsekwencji prawnych dotyczących uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne i ich prawnych opiekunów. 2. Wyrażenie zgody przez rodziców na prowadzenie zeszytu obecności ucznia na poszczególnych lekcjach. 3. W miarę możliwości częste wizyty w szkole lub też przyprawdzanie dziecka do szkoły przez rodziców. 4. Grupa wsparcia dla rodziców uczniów sprawiających problemy wychowawcze. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzice znają konsekwencje prawne wagarów oraz wynikające z nich zagrożenia. 2. Rodzice uczniów opuszczających zajęcia utrzymują stały kontakt ze szkołą i kontrolują uczęszczanie do szkoły swoich dzieci. 3. Rodzice współpracują ze szkołą w rozwiązywaniu problemu wagarów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkanie z kuratorem sądowym (w razie potrzeby) 2. Wizyty w szkole (np. raz w tygodniu) 3. Zajęcia na terenie PPP w Oleśnie oraz konsultacje w szkole.

Skierowane do uczniów		
<p>1. Zawarcie pisemnej umowy z uczniami dopuszczającymi się wagarów na temat odpowiedzialności za swoje postępowanie.</p> <p>2. Włączanie w życie klasy osób wagarujących poprzez powierzanie im funkcji na forum klasy.</p> <p>3. Udział w zajęciach mogących pomóc w nadrobieniu zaległości spowodowanych waganami.</p> <p>4. Umożliwianie uczniowi osiągnięcia sukcesów w szkole.</p>	<p>1. Uczniowie znają konsekwencje prawne wagarów oraz wynikające z nich zagrożenia.</p> <p>2. Uczniowie przestrzegają regulaminu Gimnazjum.</p> <p>3. Każdy uczeń ma możliwość włączenia się w życie klasy i osiągnięcia sukcesów na miarę możliwości.</p>	<p>1. Pogadanki w klasach nt. opuszczania zajęć lekcyjnych.</p> <p>2. Indywidualny kontakt z uczniem.</p> <p>3. Pomoc koleżeńska.</p> <p>4. Zajęcia pozalekcyjne, konsultacje dla uczniów..</p> <p>5. Dyskusje na godzinach do dyspozycji wychowawcy.</p>